

Op naar een nieuw arbeidsongeschiktheidsstelsel

De concrete aanleiding om stappen te zetten naar een nieuw stelsel lijkt erg banaal. Een tekort aan verzekeringsartsen.

Onoplosbaar? Wel als je van de artsen een hoog verzuim accepteert en een zeer lage productiviteit (5 uur over 1 beoordeling).

Dan maar een nieuw stelsel. Uitvoerbaar moet dat zijn. Dus rekening houdend met de krapte aan artsen. Een stelsel zonder medische beoordeling?

En ook zonder hardheden. Wat betekent dat? Dat iedereen gelijk krijgt? Dat de uitvoeringsorganisatie iedereen gelijk geeft? Geen claimbeoordeling meer? Geen bezwaar en beroep meer? De WIA bestaat sinds eind 2005, 17 jaar dus. Wat maakt nu dat iedereen ineens de mond vol heeft van 'hardheden'. Als het al zo is, dan zijn die er al vanaf 1 januari 2006. Toen werd de eerste WIA-uitkering toegekend. Al die jaren nooit wat gehoord.

Er wordt tevens gekeken naar landen om ons heen, in Europa.

Wat ik daarvan weet is dat je een arbeidsongeschiktheidsstelsel altijd moet bezien in een bredere context. In relatie tot werkloosheidsregelingen en bijstand. Zonder analyse in de breedte kun je geen verantwoorde conclusies trekken over 1 onderdeel daarbinnen. Werknemers zijn calculerende burgers. De aantrekkelijkste regeling krijgt de meeste toestroom.

Ook afwegingen maken over bezwaar- en beroepsprocedures. Waar voer je die over?

Of het een bedrijfsongeval was als je op weg naar je werk een ongeluk krijgt?

Of iets binnen of buiten *risque social* valt? Of over de inhoud zoals nu?

Ik heb bijna 20 jaar in Portugal gewoond en het sociale zekerheidsstelsel aldaar van dichtbij meegemaakt. Dat zijn pas hardheden. In Nederland hebben we voorzieningen en verzekeringen die ver boven het gemiddelde Europese niveau zitten.

De discussie over hardheden vindt niet plaats op grond van de inhoud.

Als je een systeem hebt waarin je vindt dat iemand kan werken en partieel arbeidsongeschikt is, dan is het logisch dat je na de LGU een lage uitkering overhoudt. Je kunt immers werken, ook medisch gezien.

Als je het niet eens bent met de conclusie dat je kunt werken moet je in bezwaar gaan om je gelijk te halen. Dit heeft niets te maken met de HARDHEID.

FNV stelt dat de WIA hardvochtig is, omdat de drempel voor uitkering 35% is. FNV wil liever een drempel van 15%. M.i. los je daar niets mee op. je krijgt alleen maar meer arbeidsongeschikten, je vergroot het probleem met de lage vervolgitkering. Het vangnet wordt vergroot maar het is even mager.

CNV beschrijft dat duizenden mensen de dupe zijn, omdat theoretische modellen en werkelijkheid niet op elkaar aansluiten. Dit wordt verder niet inhoudelijk onderbouwd. Als bij het duiden van functies wel aangesloten zou worden, is de kans groot dat de uitkomst hetzelfde qua percentage arbeidsongeschiktheid is. En dan?

Ik denk dat de WIA goede basis karakteristieken heeft.

Gedifferentieerde premie is bewezen succesvol sinds PEMBA. hou dit vooral in stand.

‘De vervuiler betaalt’ werkt nog steeds het beste.

Helaas doorkruist de 60+maatregel volledig dit principe. Het collectief wordt belast en de vervuiler ontlast.

Ook het recht op IVA, als er sprake is van volledige en duurzame arbeidsongeschiktheid, is een waardevol onderdeel van de WIA. een iets hogere uitkering, geen onderzoeken door UWV meer.

Wat m.i. te verbeteren is, is dat er nu teveel arbeidskundige 80-100's – vanwege onvoldoende te duiden functies – te makkelijk IVA worden, omdat er medisch een stabiele situatie is. De oorzaak van dit mechanisme is gelegen in de werking van het CBBS.

Dat de duurzaamheidsbeoordeling, die nodig is voor IVA, teveel tijd in beslag zou nemen herken ik niet vanuit de UWV-dossiers. De gemiddeld geleverde inhoudelijke onderbouwing van de prognose is zeer beperkt.

WIA: Gooi het kind niet met het badwater weg op basis van kretologie en one-liners.

Datum

05 december 2022

Auteur

Eric Wonnink